

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 4.2. szám. Hirdetések árszabás szerint vétetnek fel.

I. évfolyam.

46. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912.

Péntek, július 19.

Restitutio in integrum.

Írta: Dr. Kalmár Antal.

A restitutio in integrum szoros közjogi dolog — de ma má politikai jelző szó lett s éppen minthogy ezé vált: senki sem tudja, hogy mi legyen és mi lehet annak közjogi tartalma? Még azt sem tudják, legalább eddig nem mondotta meg senkise, — hogy eszenciális, vagy csak formai legyen-e a restituálás, vagyis a június 4-iki parlamenti önkény előtti jogfolytonosság helyreállítása?

A restitutio in integrum a magyar alkotmány-történelemben nem ismeretlen fogalom, volt már ilyen I. Lipót alatt, II. József után, de a legnagyobb jelentőségű mégis a nagy önkényuralom idejében hatályon kívül helyezett 48-as törvények jogfolytonosságának a helyreállítása volt. A hírhedt március 4-iki (1849) oktrojált birodalmi alkotmány ugyanis hatályon kívül helyezte a 48-as törvényeket, de mihelyst Szolferinó után az abszolút uralom eresztékeiben reszegni-opogni kezdett: a 61-es országgyűlésen legott szóba került a restitutio in integrum.

A jogfolytonosság helyreállítását a 61-es országgyűlés mindkét pártja: a Deák Ferencz által vezérelt felirati és a Teleki László gróf, majd ennek tragikus halála után a Tisza Kálmán által vezérelt átározati párt egyöntetűen követelte, de a követelés tekintetében már akkor is meg volt az a lényeges különbség, hogy Deák pártja megelégedett volna a 48-as törvényeknek elvi, formai elismerésével és evvel a 48-as jogfolytonosságot már helyreállítottattnak látta volna, míg a határozati párt nem elégedett meg a 48-iki törvények csupán formai elismerésével, hanem követelte azoknak rögtönös és tetteleg való helyreállítását.

Amit Deák Ferencz felirati pártja követelt s ami a 61-es feliratokban is kifejeződött, vagyis a 48-as törvények restitutio in integrumának formai elismerésénél Deák sohasem ment túl, ezt a hatvanhetes kiegyezési tárgyalásoknál is szigorúan megtartotta, de ebből aztán egy tapodtat sem engedett s a kiegyezés dolgában a császárral komolyan csak akkor állott szóba, amikor az 1866. november 17-iki leiratában a 48-as törvényeket elvileg elismerte s evvel a császár maga is a 48-as törvények restitutio in integrumának a talapzatára állott.

Az önkényuralmi császár tehát akkor, amikor elismerte a 48-as jogfolytonosságot: evvel még de facto nem léptette le a 48-as törvényeket, még pedig a császári leirat szerint azért nem, mert a 48-as törvényekben a pragmatika szankció-bé felvett közös ügyek miként beze-

lésének a módja és eszköze szabályozva nem volt s így a császári leirat tulajdonképpen csak Deák Ferencz 61-es második feliratának az a honorálása volt, amely a pragmatika szankció alapján még a perszonáluniós államjogi viszony mellett is koncedál közös ügyeket s elismeri, hogy azokat közös egyetértéssel kell kezelni.

Megtörténvén a 48-as törvényeknek formai restituálása: azok revíziója, mint a 48-as jogfolytonosság integrans alkotó része, mér az országgyűlésen, a magyar miniszterium telettsége mellett jött létre.

A 48-as törvények in integrum restitúciójának eme vázlatos történeti előadása után, az első pillanatra szembe ötlök az akkori és a mai restitio közötti különbség. Akkor meghozott érvényes, de az önkényuralom által félrelökött törvényeket kellett formailag, vagy tetteleg életbe léptetni, — most pedig egy színtén meghozott, de a házszabályok elgázolásával és csak az országgyűlés formai többségével meghozott törvényeket kellene hatályon kívül helyezni. Hogyan és miképpen: tetteleg, vagy csak formailag? Ez a kérdések kérdése, amelyre a szövetség ellenzék világos és szabatos közjogi feleletet eddig nem adott. Miért? Nem tud talán adni, vagy tán nem is akar?

A mostani restitutio in integrummal a legfőbb közjogi nehézség éppen abban a különbségben van, amely a mostani és a 48-as törvények restitutio in integruma között fennáll. Mert:

1. A tetteleg restitutio in integrum először is megkövetelné az országos törvénytárba már beiktatott öt törvénynek, az 1912: XXX—XXXIV. törvényeknek hatályon kívül helyezését, ami azonban csak abban az esetben kecsegtethetne közjogi sikerrel, ha a dinasztikus erők és a szövetség ellenzék ereje fordított viszonyban állának egymással — még pedig a szövetség ellenzék javára. Mert ennek híján még csak nem is képzelhető, hogy egy évtizedes, szinte titáni küzdelem közjogi sikereit a dinasztia feladná, hogy aztán előről kezdene a küzdelmet. De az el sem képzelhető, hogy amit egyszer a dinasztia megmarkol, hogy azt csa úgy szépszerével, a magyar alkotmányosság iránti ideális tiszteletből kiadja a kezéből.

2. A formális restitutio in integrum kétféle dologból állhatna, — és pedig: vagy a királynak az országgyűléshez intézett olyan manifesztumából, amely a június 4-iké-

vel szemben közjogi korrekciót tartalmazna, — vagy pedig egyszerűen csak a képviselőháznak olyanféle határozatából, amjnt a Fejérváry-kormány uralmának a megbélyegzésére hozott a képviselőház, a miből azonban a nemzetnek semmiféle közjogi haszna nem volt és ma sem lenne.

A királyi manifesztum, mint formális restitutio in integrum hasonlatos volna az 1866-ik nov. 17-iki királyi leirathoz, ezzel meg is lehetne a nemzet elégedve, de tudjuk, hogy ennek a formális restitutio in integrumnak Königratz volt az előtöltétele. Most ugyan nincs Königratz, de azért a királyi tekintélyen semmi csorba nem esne, ha a felizgatott ország lecsillapítására hasonló leirattal élne a király, amibe aztán a szövetség ellenzék bizvást bele is nyugodhatna.

Ezt a megnyugvást azért tanácsosnak a szövetség ellenzéknek, mert nem áll sem az ország, sem a szövetség ellenzék érdekében, hogy a dinasztia és a nemzet között bármiféle közjogi harc is provokáltassék akkor, amikor a nemzetnek összes erejét a demokratikus választójog megcsinálására kell fordítani. Mert, amikor három év múlva 1915-ben megkezdődik az Ausztriával való gazdasági harcunk: akkor már készen kell lenni a magyar népparlamentnek. Videant tehát — consules!

A nagykölcson ügye a közgyűlés előtt

A mai rendkívüli városi közgyűlés elé fontos és nagy horderejű ügy került: Debreczen város nagykölcsona. Minthogy 100—120 millióra lehet tenni kerekszámban azokat a szükségleteket, amelyek megalapozzák Debreczen város jövőjét.

100—120 millió

nagy szám; különösen ijesztően nagy, ha pénzt és pénzkölcsont jelent. — Megfontolás és alapos számotvetés nélkül lehetetlen tehát egy ilyen horribilis adósságba beugratni a várost.

Most azonban nem elhamarkodott «beugratásról», hanem Debreczen nagyvárosi jövőjéről van szó. Ahhoz pedig, hogy Debreczen nagyváros legyen, három dolog szükséges:

pénz, pénz, pénz.

A nagykölcson felvételétől tehát nem szabad eleve idegenkedni egy debreczeni polgárnak sem, aki szíven hordja városa érdekét. A nagy adósság és nagy pótdadó réme csak akkor veszedelmes, ha ez a nagy adósság nem a közügyeket szolgálja. A mérlegnek ugyanis két serpenyője van: az egyikbe, igaz, hogy a nagykölcson mint adósságot kell beállítani, de a másikba azokat az eredményeket, amelyeket elakarunk általa élni. MÉR most az a kérdés: lenyomja-e az adósság terhét ezen réven remélhető eredmény? Ha igen, akkor alapos megfontolással szabad adósságba verni magunkat.

A városi tanács

egy tünteti fel a nagykölcson ügyét, mint amely Debreczen legnagyobb-szabásu alkotásait fogja munkálni. Valósággal öröm végig tekinteni a megvalósítandó létesítések során. Debreczenből — ezen az uton haladva — tényleg Nagy-Debreczen lesz, így nem megvalósíthatatlan ábránd már a Rákosi Viktor eszméje.

A jövő egyetemi Nagy-Debreczenért áldozni kötelessége minden debreczeni polgárnak.

Legyünk óvatosak

azonban a nagykölcson felhasználásával. Nem szabad megengedni, hogy ezek a keserevesen törlesztendő milliók a Csáky-szalmája legyenek, amelyekből boldog-boldogtalan részsedhessen. A várost sokan jó fejős tehénnek nézik: elsősorban is azok a vállalkozók, akik a közmunkákat végzik. Van erre példa csőtől. Fokozott mértékben kell tehát ellenőriznünk a város vagyonkezelését és vigyázni kell ezekre a hü, vagy hűtlen sáfárookra, akikre vagyonunkat bizzuk. Csak így lehet eredménye Debreczen város adozatkésztségének!

Részül a választójog

A statisztikai hivatalban felhasználhatóak a számkokat Vargha Gyula, az országos statisztikai hivatal igazgatója és Némethy Károly, belügyminiszteri államtitkár. Hogy mit ketyvasztanak, arra nézve világot vet egy és más dolog.

Sok minden bolondgomba közé, a melyet a választójog terén kikoholtak, tartozik az is, hogy Erdély számára külön választójogot terveznek. Miután állandóan azt hangoztatják, hogy az általános választójog szétszakítaná az egységes nemzeti államot és a föderalizmusnak nyitna utat, holott valamennyi állam tanúsága szerint az egyenlő jog nagy összetoglaló erő: ők, az állam egységét léltők azzal kezdik munkájukat, hogy Erdélynek külön választójogot szánva, megkezdtek a magyar állam szétdarabolását és egységének megbontását. Reakciós örületükben és nyavalyatörösségükben, úgy látszik, egészen elveszítették fejüket.

Még jobban bizonyítja ezt a fejezettséget az a másik tervük, a melyet a budapesti ipari munkásoknak a választójogból való teljes ki-rekesztésére gondoltak ki. Állandóan hangoztatják, hogy az ipari munkásoknak ők akarnak választójogot adni. Állandóan azt hangoztatják, csak a nemzeti védelem ellen kell védekezniük: Budapesten tudtukkal nemzeti mozgalom, itt nem kell senki ellen megvédeni, senkitől félni a magyarság uralmát.

A központi statisztikai hivatalban hetek óta folynak a tanácskozások és próbaszámítások arra nézve, hogy miként volna leginkább meghamisítható az általános, egyenlő és titkos választójog és főleg milyen rostákon ejtsék ki abból a magyarországi munkásokat. Budapesten, amelyre egészen kivételes jogszabályokat fog proponálni a tervezett választójog-hamisítás, nem állhatna elő Vargha Gyula és Némethy — a becsületes választójognak ez a két főellensége — azzal, hogy a munkásságnak megadott szavazati jog ártalmára van a magyarság szupremáciájának. A hamisításhoz és jogból való kijátszáshoz újabb furfangos kifogás kellett, kitalálták tehát azt a formulát, — hogy Budapesten az ipari munkásság nagyon változik, be- és kivándorol és ezen urak szerint az ilyen «megbiz-hatatlanság, scavargó elemek, a mely egy butorozott hónaposszoba erejéig sincs érdekelve a hazában, választójogot adni veszedelmes volna.» Olyan rostát keresnek tehát, amely elválasztja a buzát a konkolytól, a megbizható elemeket a csavargó munkáskörmegtől és ezt a rostát az állandó lakásban vélték megtalálni. Ugy tervezik, hogy Budapesten csak az a munkás kapjon szavazati jogot, akinek armincadik életévét betöltötte és mint főbérlet, egy éven át ugyanabban a kerületben birt leg-alább egyszoba-konyhából álló lakást.

Hogy ez a gyalázatos terv Budapest egész lakosságát kizárja a választójogból, azt csak az nem tudja, akiknek fogalma sincs arról, hogy milyenek Budapesten a lakásviszonyok. Budapesten tisztességes bérért nem hogy lakást nem lehet kapni, de még odut sem. Így hát belejlik a lakás-uzsora és a politikai osztályuralom szövetkezett rendszerébe az, hogy a

lakásuzsora bünejt politikai jogfosztással akarják tetőzni.

Főbérleti állandó külön lakást ugyan hány munkáscsalád tud bérelni Budapesten, ahol egyszobakonyhás oduk évi bére 300—400 korona? Az 1910. évi lakásstatisztika szerint Budapesten volt 169.000 önálló lakás, ebből főbérleti egyszobakonyhás lakást azonban nem bírta csupán egy-egy munkáscsalád önállóan, hanem e kicsi lakások felében, vagyis 30.029 szobában még albérlek és ágyrajárok is laktak a főbérleten kívül.

És az összes albérlek és ágyrajárok száma 124.827, vagyis minden 100 lakóra 14.2 albérlet volt Budapesten 1910 végén.

Azt jelentik ezek a számok, hogy lakásnépszámítás esetén a 30 éven alóli férfi és a női főbérlek leszáámításával, alig jut szavazati joghoz 16—20 ezer munkás, közel 100.000 fölhött férfimunkásból!

«A csavargó, megbizhatatlan ipari munkásokat» meg kell fosztani ezután is a szavazati jogtól, de úgy, hogy észre ne vegyék a jogfosztást, mert a kemény munkások öklök ütését — a veres csütörtök és veres péntek után — mégis keserű volna provokálni. Ezért találtak ki az önálló főbérlet lakásnépszámítását.

Ha Budapesten ilyen lesz a Lakács—Tisza banda tervezte választójog, elgondolható, milyen lesz a «jogkiterjesztés» mérve az országban, ott ahol nincsen olyan nagy tömegben együtt a forradalmi hajlandóságu ipari munkásság, ahol nem harcoltak, nem szenvedtek, nem áldoztak annyi érte, mint Budapesten.

Nyaralás

Valami a magyar fürdőkről.

Nyaralásról újságban beszélni annyit jelent, mint többé-kevésbé sikerült élecekben évodni a móddal, vagyonnal nem igen rendelkező, de hazug fényt tűző emberek divatozásával. Van is mit tréfolni fölötte. A kishivatalnok-család, a melynek egész esztendőn át szinte zsupori számításal kell élnie, nyáron török-szakad, de elmegy a lehetőleg előkelő fürdőhelyre, a kölcsönvett pénz-ből, amelyet egész évben kell majd keserves önmegtartózkodás árán törleszteni. A kiskereskedő feleségének nyáron, mint az élelapokban unos-unottig olvassuk, okvetlenül valami betegségre kell szert tennie, hogy fürdőhelyre mehessen, lehetőleg drága kalap- és ruhafőlszereléssel. De se szeri, se száma azoknak az anekdotáknak, sikerült, vagy sikertelen karcolatoknak, amelyek magáról a drága fürdőéletéről beszélnek.

Pedig a nyaralás nem is olyan egészen komolytalan dolog, mint az ember az élecek és adomák után gondolhatná. Annak, aki az év nagy részét munkában tölti, a rövid nyári pihenés sokkal szükségesebb, mint a

multimilliomos mágnásoknak, akiknek a nyaralásban is megnyilvánuló előkelősége minden élcet és karcolaton felül áll. S nemcsak szegény gyermekeknek volna szükséges szünidei pihenőtelepeket létesíteni, hanem szegény felnőtteknek is. A munkásbiztosító intézetek tetiek is már erre kísérleteket, de a kísérletek még csak a kezdet kezdetén állanak s inkább olyan munkások számára szolgálnak, akik nem üdülésre, de súlyos betegségben gyógyulásra szorulnak.

Szerény polgári családoknak is megvan a joguk arra, hogy családjukat, amely az év legnagyobb részét a város szűk falai között, rossz levegőben kénytelen eltölteni, náron át egészségesebb, szabadabb levegőjű vidékre vigyék pihenni. A jalu nem felel meg sokszor ennek a célnak. Az önző s nem éppen nyilteszű falusi nép igen gyakran nekünk érthetetlen ellenszenvvel viseltetik a városi emberek iránt, aminthogy erről is számtalan honj és külföldi kroki meg vigjáték élceldőik.

Sokkal kellemesebb üdülőhelyek volna a fürdőhelyek, amelyekben Magyarország annyira bővelkedik, mint kevés más országban. Vannak közöttük szebbnél-szebb fekvésűek, a melyeket más-más gyógyító-forrás birtokával áldott meg a természet. Csak hogy egyik drágább, mint a másik s a drága pénzért a vendégek ellátása majd mindegyikben silány. Azokat a kjsembereket, akik szükségéből, vagy akár divatból nyaralni mennek ezek a fürdőhelyekre, inkább sajálni lehetne, mint kinevetni. Az igényeik a fürdőhelyeken sem nagyobbak, mint otthon a városban, de mindent háromszoros, négyszeres áron kell megfizetniük. S önagysága, a fűszerkereskedő, vagy a gyógyszerészségét neje nem mindig kacérságból, vagy divatorületből visz magával egy halom drága kapapot a fürdőhelyre. Magyar fürdőkön, még a legkisebekben is, sőt talán ezeken még inkább, dühöng a kacsztizellem. Rang és mód szerinti kényeskedve különülnek el bennük az emberek s rangban és módban éles szemmel olyan finom kis árnyalatokat, elválasztó különbségeket is észrevesznek, amelyek otthon a városban föls em tüntek nekik. Ezeknek a különbségeknek a kiegyenlítésére kell a fűszerkereskedőnek önagyságának több, szebb és drágább kapapot magával vinni a fürdőhelyre.

Ujabbban több magyar fürdőhelyet vettek meg, vagy béreltek ki külföldi nagytökésűek. Honfi szívünk egy csöppet sem háborodjik föl ezen. Sőt azon a véleményen vagyunk, hogy jobb igazgatással, a vendégek kényelméről való szivesebb, előző-kényebb gondoskodással a külföldiek szakavatottabb adminisztrációja csak használhat a magyar fürdőélet kívánatos fejlődésének. A demokrácia pedig talán egyszer még az erdélyi kis magyar fürdőhelyeken is diadalmaskodni fog, ha majd a fürdőtulajdonos igazgató urak s a vendéglősök is minden vendéget megbecsülnek.

Két-háromszoros árat követel a vízvezetési vállalkozó.

A Fried és Adorján cég alaposan kihasználja a várost, amiért olyan könnyelműek voltunk, hogy ő reájok bíztuk a vízvezetési építkezéseket.

Két-, sőt háromszoros árat akarna felszámítani a kis hamis. Ugy látszik, hogy a cég előtt csak egy cél lebeg: minél jobban kihasználni a várost, ezt a kitűnő fejőstehenet.

Pazar István, a vízvezeték tervezője szép kis teleplezésekkal szolgál a Fried és Adorján-cég üzleti szoliditását illetőleg. Szerinte a cég a helyzet kiaknázásával abnormisan magas árat akar kicsikarni a várostól. Két-háromszorosan fizesse meg a város a cég munkáját. Szép kis gazdálodás.

Szerencsére a városnak Pazar István felvilágosítása után lesz annyi esze, hogy a körmere koppintson a kapzsi Fried és Adorján cégnek.

A korcsmák vasárnapi zárása.

Ungvármegye községei egymásután hoznak határozatot, hogy a korcsmák vasárnaponként zárva tartandók.

Tudvalevő dolog, hogy ha a megyék hoztak ilyen határozatot, azokat a belügyminiszter mindannyiszor megsemmisítette azzal az indoklással, hogy e kérdésben törvény fog egységesen rendelkezni az egész országra nézve.

Most Ungvármegyében megtörtént az az eset, hogy a domonyai képviselőtestület határozatot hozott, hogy a korcsmák szombat estétől hétfő reggelig zárva tartandók.

Míg más községeken hasonló határozat esetén a korcsmárosok felebezéssel éltek és ily módon a határozatok megsemmisítettek, az alsódomonyiak megfélekedtek erről, a vármegyénél szintén óvahagyták és így a község határozata jogerős lett. Ez alapon az ungvári járás főszolgabírája foganatosítás alá vette a határozatot. Jakobovics Bernát és Feuermann Mihály né korcsmárosok megtagadták a zárvatartás iránti rendelkezéssel szemben az engedelmességet.

Erre kiszállt a községbe Szabo Zoltán főszolgabíró és csendőörökkel zárta be most az alsódomonyi korcsmákat.

Vonatrablások Amerikában.

Dinamittal robbantották fel a páncélos postakocsikat.

Az amerikai «romantika», mely különösen az expresszvonatok postakocsijainak és kincseire utazik, dacára az amerikai hatóságok és vasúttársaságok különböző óvintézkedéseinek, még nem vesztett ki. A napokban egy rablóbanda Hartiesburg közelében megállította a newyorki expresszt, dinamittal felrobbantotta a páncélos postakocsit, az «expresscar»-nak ajtaját és zsákmányul ejtett százezer dollárt.

Az amerikai vasúttársaságok elővigyázati intézkedései tehát nem retentették el a vonatrablókat, a vonatrablások még mindig napirenden vannak s a merényletek a legtöbb esetben az «expresscar» ellen irányulnak, amelynek kísérő személyzete pedig a legjobb löfegyvereknek egész arzenálját viszi magával minden eshetőségre.

Hogy történnék a rablások?

A vonatok megtámadása és kihalása többnyire egyazon séma szerint történik. A mozdonyvezető egyszerre csak azon veszi észre magát, hogy revolver mered feléje, amelylyel a szeszakocsin át a mozdonyra mászott bandita arra kényszeríti, hogy a rablásra kiszemelt helyen a vonatot megállítsa. Amikor a vonat megáll, a rablóbandának tagjai, akik azon a helyen már várják a vonatot, karon fogják a mozdonyvezetőt és fűtőt és velük az «expresscar» ajtaja elé mennek, hoi rendesen ezzel a felszólítással kérik bebocsátást:

— Nyissatok ajtót, de ne löjjetek, mert csak a mozdonyvezetőt és a fűtőt lőnétek agyon, akik előttünk állnak.

És tényleg a két embert használják fedezetnek, úgy, hogy a postaszemélyzet nem is mer löni, legfeljebb makacsodik az ajtónyitással. Erre aztán akcióba lép a dinamit, amely ellen természetesen védtelen a személyzet. Közben, hogy az utasoknak kedvük ne támadjon az expresscar embereinek segítségére sietni, a vonat mindkét oldalán feláll néhány bandita és puskával irgalom nélkül céibavesz mindenkit, aki az ablakon is kinézni mer. Sokszor lekapcsolják az expresscart és a mozdonyt a vonat többi részétől és a leggyorsabb tempóban jó darabra előrerobognak és csak azután rabolják ki a postát. A vonatmegállítás módjában is van néha eltérés. A mozdonyvezető a vágányon maga előtt lámpást vesz észre, amely veszedelmet jelezve, ide-oda himbál. Ha sejtí is, hogy ez a rablónak a cselofsága lehet, mégis kénytelen tékezni, mert hátha gátszakadás, sántörés vagy hasonló történet.

Utasok kirablása.

Mindezekben az esetekben a támadás az expresscar ellen irányul. Kevésbé «becsvégyó» banditák egyszerűbb eljárással is megelégszenek. Mialatt a vonat halad és az egyik utas olvas, a másik szunnyad, mások

meg a vidék szépségeiben gyönyörködnek, a kocsik egyik végében hirtelen feláll egy ember és mindkét kezében az utasoknak szegzett revolverekkel, ekiáltja magát:

— Kezet föl!

Hihetetlen, hogy mily gyorsan röpködnek a kocsik a magasba az összes kezek, mire a kocsik másik végében egy másik utas leveszi sapkáját és sorra szépen teleszedgeti a mozdulatlanul álló utasok pénzzel és értéktárgyival. Ennek végeztével a két bandita sürgősen tucsut mond a társaságnak s leugrik a vonatról.

A legveszedelmesebb vonatrablók.

A legveszedelmesebb vonatrablók a Dalton-testvérek, Jessie és James és a kaliforniai «trainrobbers», Evans és Sontag voltak, akik a déli Pacific-vasuton raboltak ki legutóljára egy expresszt. Ez a legszenzációsabb vonatrablások egyike volt, mert a rendőrségnek sikerült a banditák nyomára jönni és három heti szakadatlan hajszá után egy faházban körülzárni, honnan többé nem menekülhettek. A házat, amelyik egy hegyoldalon állott, katonaság vette ostrom alá és rommá lövöldözte. — Evans holtan, Sontag súlyos sebesülten került a rendőrök kezébe. Sontag aztán meggyógyult és a bíróság élethossziglan tartó fegyházbüntetésre ítélte. Evansnak volt egy lánya, aki színésznő lett. Első fellépése olyan darabban történt, amelynek az apja által inszenált vonatrablás volt a tárgya és ebben nagy sikert aratott.

Vonatrabló rendőrfőnök.

A vonatrablások körébe sorozandók a «stagecoach»-oknak, azoknak a nagy utazó-kocsiknak a kirablásai is, melyek a nyugati részeken, ahol sokáig nem épült vasut, régebben olyan nagy szerepet játszottak. A «vad nyugat» különben mindig valószínűs eldorádoja volt a vonat- és postarablóknak. A leghírhedtebbek egyik Plummer, montánai sherif volt, aki hivatali állását ügyesen használta fel arra, hogy magát s embereit is fedezze. A postakocsik kirablói és a rablók üldözői saját embereik voltak, érthető tehát, hogy az üldözés a legtöbb esetben eredménytelen maradt. Ha azonban valamelyik társaság vagy magánember, akinek a postán küldött pénzt így elrabolták, a rablók kézrekerítésére nagy összeget tűzött ki, Plummer «elfogta» két-három cimboráját, zsebre vágta a jutalomdíját és azután gondoskodott róla, hogy az elfogottak ismét megszökhessenek. Végre azonban őt is utóljára végzete: egy támadásnál egy utas golyója leterítette.

A hírhedt Sidney Jake rablásai, valamint a nem kevésbé veszedelmes Milton Sharp, Black Bart, Joaquin Murietta, Fred Amars és más utonállók tettei szorosán hozzátartoznak a vad nyugat történetéhez. Sidney Jake egyizben a mai Auburn közelében agyonlőtte a sacramentói posta kocsisát, kirabolta az utasokat és az üres kocsival Auburnbe hajtott, ahol elbeszélte, hogy a másik kocsis az utolsó állomáson megbetegedett és ő helyettesíti. Gyanútlanul átadták neki a leveleket és az «expressbo»-ot, amelyben nagy összegek voltak és Sacramentóba küldték. Sidney Jake azonban néhány mérföldnyire a várostól, az új utasokat is kifosztotta és lelőtte a lovakat, megneve a kocsivel, amely...

press-box»-szal együtt elmenekült. Kevésbé később megint postarablást akart megkísérelni, de a kocsis agyonlőtte.

A rablók «bevételai» nagyon különbözők. Sokszor a zsákmány alig néhány száz dollár, gyakran azonban igen nagy összeghez jutnak.

A hitvesi hűség.

Véres családi dráma.

Makkosjányosi községből Dudás József, aki csak néhány hónappal ezelőtt nősült meg, kivándorolt Amerikába pénzt gyűjteni és míg ott volt, fiatal felesége másnak karjában keresett vigasztalást.

A férj jegyik jóbarátja útján megtudta a dolgot és a minap vératlanul idehaza termett s a hitvesi hűségéről megfélekedezett asszonyra a forgópisztolyából rálőtt. A golyó a fiatal asszony mellébe furódott s az asszony eszméletlenül terült el a földön. A férfi erre halántékon lötte magát.

Mire a szomszédok összesereglettek, a férj már halott volt, az asszony ellenben életben maradt. A halállal vívódik.

Tarka krónika.

Délután két óra tájban, a mikor minden villamos zsufova van, a Piac utcán szivaroz egy roskadásig megtelt villamoson egy ur. A perronon állt, szorongott, lökdösött, az egyik kezével belekapaszkodott a kapaszkodó-szujba, a másikban a szivarját tartotta. Rettentően idegessé tette a tolongás és szórakozottan szivta a szivarját.

Az egyik megállónál fölszállt az ellenőr.

— Kérem a jegyet!

Az ideges ur egy percig rábámult az ellenőrre és látszott rajta, hogy borzasztóan zavarban van. Mit csináljon? Ha elereszti a sziját, elesik, ha a másik kezével akarja elővenni a jegyet, el kell dobni a szivart. Az ellenőr ott állt előtte, a gondolkodásra igazán nem maradt ideje, egy pillanatra eleresztette a sziját, a zsebébe nyúlt és szórakozottan szölt oda az ellenőrnek:

— Ugyan kérem... legyen szives... fogja meg egy pillanatra a sziját helyettem....

A kis falusi cirkuszba doktort hívtak, mert egyik tag megbetegedett. A doktor el is jött, s megállapította, hogy a baj nem tulságosan komoly, de azért mégis komoly figyelmet érdemel, mert a páciens vérszegény és gyenge.

— Szorgalmasan kell vasat szednie, hogy egy kicsit lábra kapjon, mert alig áll a lábán. Csak vasat, vasat! Minél többet. Majd felírom.

— Szükségtelen telmi doktor ur — szólott közbe a falusi cirkusz-direktor — hisz ő a társulat kardnyelője.

Egy ur a járdán egy aranyat talált. Lehajolt, hogy felemelje. Alig volt azonban kezében a pénz, egy rongyos csavargó ugrott melléje és nagy hangon követeli, hogy adja oda neki az aranyat, mert a pénz az övé, ő vesztette el, s neki is kell visszakapnia.

A megtaláló természetesen némi kételkedéssel fogadta a csavargó állítását — s a gyanuját nem is hallgatta el.

— Mondja csak — szölt a rongyos csavargóhoz — s tudná is valamivel igazolni, hogy az arany a magáé volt?

— Hogyne, — felelt a csavargó — tessék csak idenezni, milyen lyukas a nadrágzsebem.

Tisza István nyílt levele az aradi választókhöz.

Aradra már megérkezett a Tisza István nyílt levele és akadálytalanul megérkezhetett, mert Tisza nem utazott vele. A legbátrabb magyar ur, a bihari betyárbanda glóriás főkolompósa, a magyar vitézség, elszántság és vakmerőség mintaképe csak egy nyílt levél mögött merészkedett megjelenni Arad választói számára. Gesztj magányából, amit a detektívek és csendőrök serege sem zavar meg, kurjogat Arad és az egész ország felé a gyalázatos zsvány és ahelyett, hogy őszintén bevallaná gaztetteinek okait és céljait, Cato fogáját ölti magára és úgy jelenik meg a közvélemény előtt, mint a «magyar parlamentárizmus szent ügyének felelős gazdája».

Azzal kezd, hogy elnöki (!) állása miatt «izlés és tapintat» fogja vezetni nyílt levele során, nehogy az izgatásra alkalmas anyagokat szolgáltatasson azoknak, akik «a nemzet józan itéletét tévutra vezetni óhajtják». Azután nagy szerényen a koalíció kormányra jutásával kezd meg voltaképpen a mondanivalóit és elmondja a koalíciós házszabály módosítás történetét. Egy röpke pillanást vett az 1910. évi általános képviselőválasztásokra, majd a bankvitára és az akkorj normális tárgyalást már mint «az obstrukció első jelenségeit» bélyegzi meg. Hamarosan rátér aztán a véderőreform elleni kitört obstrukcióra és azt hazudja, hogy az ellenzék az obstrukcióval: ezzel a nemzet által eljelt fegyverrel állta útját a nemzet által magáévá tett véderőreformnak, hogy keresztülérszakolja a választójognak a nemzet tulnyomó nagy többsége által rosszal ultraradjkális reformját. Csakhamar elérkezik azután Khueen bukásához és Lukács kinevezéséhez, a maga törvénytelenül kicsikart, házelnöki méltóságához és azokhoz a tárgyalásokhoz, amelyek május végén a béke érdekében a kormány és a már szövetkezett ellenzék közt folytak írásbeli uton.

Ellenzéki képviselők azzal fogadték ezt a nyílt levelet, hogy hazugságainak a tömege olyan gazság, ami bátran odaállítható Tisza többi gazsága mellé! Fenyegetőzéseire nem igen reflektáltak. Majd őszszel megmutatják, ha kell, hogy mennyire hatottak ezek rájuk!

A legközelebbi népgyűléseken már választ kap a gesztj detektívek...

Véres balesetek a tolcsvai fűrészgyárban.

Sáospatakról jelentik: A tolcsvai határban, az olaszliszka állomás mellett levő Greiner-féle fagegmunkáló gyárban az utóbbi időben nagy számmal fordulnak elő véres balesetek. A múlt héten Fehér János munkásnak ballábát az egyik gép összezúzta, úgy hogy nyomorék lett. Tegnapelőtt Nagy György kezetejét a fűrész lemetszette. Ez a munkás is örökre nyomorék lett, s felesége és három kis gyermekével együtt a legnagyobb nyomornak néz elébe.

Kassai Pált az esztergapad mellett úgy halántékon verte egy eltört fadarab, hogy súlyos koponyazúzódást szenvedett, s most kórházban fekszik. Bakos Józsefre tegnap egy kocsi faredőlt és szörnyethalt. Ugy mondják, hogy hasonló esetek napirenden vannak a gyárban, amely betanult munkásokat folyton elereszt és olcsó bérért ujakat, tapasztalatlanokat szerződtet, s ez sok véres balesetnek a forrása.

Háromezer koronás ékszerlopás.

Tolvaj postaszolga.

A miskolci személypályaudvar postahivatalában néhány nappal ezelőtt nagy riadalom támadt. Gellérfi István postai csomagkezelő ugyan is észrevette, hogy az egyik ajánlott küldemény, melyet egy bécsi ékszerész cég küldött egy helybeli órásnak, hiányzik. A postafőnök nyomban jelentést tett a rendőrségnek, mely nagy titokzatossággal, erélyesen nyomozott. A nyomozás eredménye: kiderült, hogy a postacsomagot, illetve ajánlott küldeményt, mely több mint háromszáz korona értékű ékszer tartalmazott, Lipták István postaszolga lopta el. Abban, hogy a lopás lehetővé vált, ugyan minden rossz szándékosság nélkül, de része van Gellérfinak is, aki a küldeményt az asztalon felejtette.

A szennázás iopás

részleteiről az alábbiakban számol be miskolci tudósítónk:

E hó 12-én, pénteki napon délután Lipták István — aki felsődobszai születésű, 40 éves postaszolga és 11 éve él együtt közös háztartásban, Forgón Máriával — do'ga vegeztével beement a kézbesítő szobába, ahol kivüle csak Gellérfi István, kisegítőként beosztott kézbesítő tartózkodott. Gellérfi küldeményanyagának szortírozásával volt elfoglalva s miután még nem ismerte pontosan az utcák beosztását, Lipták felajánlotta neki segítségét. Együtt folytatták aztán a munkát. Később Lipták eltávozott, Gellérfi pedig még az újságok szortírozását végezte el, azután elment kézbesíteni, de az egyik ajánlott küldeményt, egy kis csomagot, melyet a bécsi Köhn és Schlu k ékszergyáros cég küldött Rosenthal Zsigmond miskolci órási címére, az asztalon felejtette.

Fél öt óra tájt Lipták visszament a hivatalba, amelynek kézbesítési szobájában akkor már nem volt senki. Meglátta az asztalon a csomagot és magához vette. Aztán eltávozott a hivatalból. A csomagot magánál hordta és nem merte felbontani, mert félt, hogy meglátja valaki. Este nyolc óra felé a Buza-tér felé sétált Lipták, ahol — mikor senki sem váolt a közelében, — felbontotta a csomagot. Káprázatos kincs tárult eléje. A csomagban 11 brilliáns függő, három arany és egy platina gyűrű volt. Az ékszerek gyári értéke 3024 korona, eladási értéke pedig körülbelül 6000 korona.

Lipták megszédült a kincstől. A tokot eldobta, az ékszereket pedig hazavitte Akác-utca 26. számú lakására. Otthon átadta az asszonynak, akinek megmondta, hogy miképp jutott az ékszerekhez. Az asszony a szekrénybe rejtette a kincsét.

Másnap a könyvekből történt összehasonlítás révén a kézbesítő rémulten vette észre a hiányt. Rögtön jelentést tett főnökénél, aki viszont a rendőrséget értesítette.

A rendőrség részéről Horváth Károly főkapitány indította meg a nyomozást.

A gyanu első sorban Lipták ellen irányult, akinek zavart viselkedése csak megerősítette a rendőrséget abban a hitben, hogy ő a tolvaj. De Lipták váltig tagadott. Ekkor a rendőrség hirtelen erélyes házkutatást tartott Lipták lakásán és ez alkalommal megtalálták az ékszereket.

Hadgyakorlatok az alföldön.

Makóról jelentik: Napról-napra érkeznek Makó városához rendeleték és meghagyások a hadgyakorlatokhoz szükséges intézkedések végrehajtása végett. A ma leérkezett leírás szerint Ferencz Ferdinánd trónörökös szeptember 9-ikén érkezik Makóra és innen mezőhegyesi főhadiszállására utazik. A vezérkar főhadiszállása Makón lesz; itt lesznek a külföldi attasék is, akiknek elszállásolása végett a polgári és katonai hatóságok már most intézkednek. Szombaton Makóra érkezik 4 tőrsziszt, 14 tiszt és 130 huszár, akik a hadvezetőség elszállásolása körül felmerülő munkákat végzik. Az eddig végzett munkálatok felülvizsgálására a napokban Makóra jön Gruzinsky alezredes, míg Krajcsovic Béla kapitány Makó város főjegyzőjével az elszállásolás nagy munkáját végzi.

Szegedről jelentik: Egy szegedi lap tudósítása alapján az a hír terjedt el, hogy Ferencz Ferdinánd főhadiszállása a délvidéki nagy hadgyakorlatok alkalmával Szegeden lesz. Illetékes helyről most megcélolják a hírt. Az egészről csak annyi igaz, hogy a trónörökös Szegeden át utazik Mezőhegyesre; a városba nem is megy be, hanem az állomási étteremben tartja első marsaltábláját.

Tiltakozik a marosvásárhelyi kamara.

A csikszeredai ügyvédek kezdeményezésére a marosvásárhelyi ügyvédi kamara tagjai beadványnagyl fordultak a kamara elnökéhez, hogy rendkívüli közgyűlést hívjon össze, amely elé terjessze azon indítványukat, melyben tiltakoznak a kormány által elkövetett törvénytelen ségek és a sajtószabadság elköszása ellen. A kamara választmány a napokban fog dönteni a rendkívüli közgyűlés összehívása felett, miután a munkapártiak a rendkívüli közgyűlés összehívása ellen foglalt állást azzal az indoklással, hogy az igazságügyminiszter ugys megemmisitené a kamara határozatát, mint politikába avatkozottat. A kormány ténykedését megvédező és azok ellen tiltakozó indítványt a csikszeredai, gyergyószentmiklósi, szentmártoni, székelyudvarhelyi és marosvásárhelyi ügyvédek közül igen sokan írták alá.

Nem sikerült öngyilkosság. Eletunt paraszt fiu.

Hajduhadházon tegnap este 10 óra körül mellbelőtte magát Szilágyi József 17 éves földműves legény, de a golyó csak könnyebb sérülést okozott. Az életunt fiu már jobban van. Kihallgatása alkalmával elmondta, hogy január hónap óta készül az öngyilkosságra. Nagyon megunta az életét és emiatt már a dologtól is egészen elszakott. Julius 16-án a tanján kapott egy revolvert Fekete Sándor bősziroményi juhásztól. Ekkor megelégedett benne a gondolat, hogy ezzel elpusztítja magát.

Tegnap este lopva hazajött a tanjáról és belopózott szülei házába. Előzőleg kipróbálta a revolvert a szénapadláson, hogy jól hord-e. — Este, mikor mindenki aludt a házában, egy golyót eresztett a mellébe. Ajultan bukott le a földre. Így akadt rá hajnali 3 órakor Szilágyi Gáborné, aki az istállóba akart menni a teheneket megfejteni. Orvost hívtak, aki bekötözte a fiu sebeit. Szilágyi József kijelentette, hogy megbánta tettét és nem kísérel meg többé öngyilkosságot.

Kolera nélkül.

Egy orvos nyilatkozata.

A nyári notabilitások: a fiumei cipa, a tengeri kigyó, a délvidéki kacsa, az Amerikából érkező hóhulámok és a síófoki pofon, az idén szomorúan dugják össze dus fürtökkel ékesített fejüket és bánatosan állapítják meg:

— Valaki hiányzik közülünk!

Igen, valaki csakugyan nem jött el. Ez a valaki pedig a kolera, a magyar tájak állandó nyári lakója, az a bőkezű előkelő idegen, aki

ilyen tájban pazar kézzel szokta osztogatni — a halált.

Ebben az esztendőben ugyátszik sarki felfedező utra ment a mi kellemetlen, de már megszokott vendégünk s legfeljebb néhány mungó beszámolóján üti fel fejét a koleras hangulat. Bizonyos azonban, hogy a nép nem a kolerától, hanem a nálánál sokkal kellemetlenebb szónoklatoktól esz rosszul.

Örömmel állapítjuk meg, nincs az idén kolera. A sárga vendég még névjegyet sem adta le a Dunába és bánatos magányban révedeznek a járványkórházak.

Egy orvos ezeket mondta a nemlétező kolerról:

— Kolera jelenleg egyetlen európai államban sincs, eszerint veszedelmről nem is lehet beszélni. A nélkül, hogy jóslásokba bocsátkoznám, remélem, hogy az idén kolera mentesen uszuk meg a nyarat, ami természetesen örömet okozhat a körülmény volna. Ha itt-ott olvasunk újságokban kolera gyanus esetekről, ez ne aggasszon senkit, mert nem egyéb vaklármánál.

Nincs tehát és remélhetőleg nem is lesz az idén kolera járvány. A sárga rém úgy látszik megunta Európa keskeny, kisvízű folyóit. MASHOVÁ vágyik, akárcsak egy spleenes lipótvárosi milliomos. Új vizekre, új tájakra.

Hát csak menjen isten hírével. Mi megelégszünk a fiumei cápával és a síófoki pofonnal is. Egyéb nyári szórakozásra nincs szükségünk. Legalább nyugodtan alhatnak a mungók is. Nem bántja őket a sárga rém. Kár.

Szerelmi idill az aratáson.

Asszonyszöktető szabadságos katona.

A hadügyminiszter, amikor a katonák aratási szabadságát kitalálta, nem is tudta, hogy mire lesz még jó az a szabadság. Meg fogja tudni abból az esetből, ami most Erőmhályfalván történt. Egy aratásra szabadságot katona megszöktetett egy erőmhályfalvai fiatal asszonyt, aki rövid szabadság ideje alatt annyira belehatarodott a katonába, hogy megfélekedezett a hitvesi hűségéről és otthagya a családi tűzhelyet, hogy a bizonytalan életbe kövesse új szerelmét.

Erőmhályfalvára pár héttel ezelőtt érkezett aratási szabadságra Zsidó Gábor közkatona. Zsidó Gábornak Erőmhályfalván laknak a szülei és aratási szabadságát kint töltötte az apja földjén, ahol segített az aratásnál.

Itt ismerkedett meg a katona Takács Istvánnal, egy erőmhályfalvai földműves fiatal, takaros feleségével. Az asszony minden nap ebédet vitt az urának, aki szintén künn aratott a földeken. Zsidó Gábor és a fiatal asszony csakhamar összebarátkoztak, a barátság röviden szerelemmé fejlődött.

Minden jól ment volna, csakhogy hamar lejárt a katona szabadság-ideje s vissza kellett volna jönnie ezredéhez. Az asszony és a katona ahelyett, hogy szépen elbucsztak volna egymástól, elhatározták, hogy megszöknének együtt.

Két napja, hogy Zsidó Gábor, a

közkatonára és Takács Istvánra, a hűtlen megecske eltűntek Erőmhályfalváról, nagy szomorúságban hagyva a kijátszott, megcsalt férjet. Hogy hova mentek, azt senki sem tudja. Keresik őket, most még csak a csendőrök, de pár nap múlva már a katonák is keresetnie fogják a szerelmes szívű Zsidó Gábort.

Takács István pedig valószínűleg nem áldja a hadügyminisztert, aki szabadságot adott Zsidó Gábor közkatonának.

HIREK.

Az írás művészetéről.

— Nem értem meg!

Ezeket a szavakat hallottam egy igen szimpatikus és intelligens barátom ajkairól elhangzani valamelyik este a korszón; — ezek a szavak különben egyik cikkemre vonatkoztak, amelyet — az igen tisztelt barátom — azelőtt olvasott volt s a mely — az ő kezében — most éppen egy szemléltető documentuma volt annak — ez pedig nem volt szándékomban — hogy: ő most valamit nem ért meg, amit pedig — talán egy másik világításban — meg kellett volna értenie.

— Nem értem meg a cikkét — magyarázgatta (vagy talán védekezett?) — tovább a barátom. Ön (már mint én) túlságosan hosszú mondatokat ír, aztán igen sok idegen szót használ, keresi az extravaganciát, mindenáron homályos igyekszik lenni és — végül legszívesebben — elvont és a közönséghez nem mindig közel álló témákat választ ki magának.

A mennyire csekélységetől tellett, igyekeztem lehetőleg tárgyilagosan és nem túl hosszán felelni (semlegesre sem védekezni) a vádakra s a következőket mondtam:

— Uram, ha megengedi, mindenekelőtt arra a megjegyzésére reflektálok, miszerint «témákat választ ki magának...» s válaszolok legelső sorban is azzal, hogy ez a tétel már önmagában véve is csak némileg állhat meg, amennyiben — ha már témákról van szó — én azokat — ilyen esetben, sohasem választom, azok önmaguktól jönnek hozzám, megjelennek, lopva közelednek felém, nem tudom, honnan, merről, csak érzem, hogy egyszerre minden oldalról — ellenállhatatlanul — szorongatnak, sőt presszionálnak anyujra, hogy a nyilvánosságra kell velük lépnem.

Hogy ilyenkor — önkéntelenül is — önmagamban elvágok egy bizonyos kiválasztó munkát, amely talán azt célozza, hogy az engem több oldalról körülvevő témák közül a legkézenfekvőbbet, legmeglepőbbet, mondjuk — szerintem — legérdekesebbet és legsajátosabbat dolgozzam föl, boncoljam, elemezzem — ez gy-e bár természetes?

S végül arról már lehetne csevegni, hogy ezek a már feldolgozásra szánt témák mennyire elvontak, mennyire állanak távol a közönségtől, mennyire világosak, átlátszóak... de erre vszont nincs más válaszom, minthogy ilyenkor az ember bizonyos concessiókat tesz és pedig nem önmagával, — hanem az olvasóval szemben.

Ilyen esetben tudnjillik nem lehet figyelmen kívül hagyni azt, hogy éppen az újság egy bizonyos részét — novellát, verset, első újdonságot stb.-bit — az olvasó közönség egy bizonyos — és nagyon zárt körü, distingvált része — olvassa, érzi, elvezi, ami azt hozza magával, hogy eme kisebb, de föltétlenül intellektuálisabb közönség éppen a maga speciális műveltségénél, kívánalmainál fogva megkívánhatja — sőt meg is kívánja — hogy éppen a lapokban csupán nekik szánt kis írásművek — lett legyen az bármely — a bizonyos átlagnál, középzszerűségénél, mindennapiságnál, finomabb, előkelőbb, mondjuk csak ki irodalmibb nyelven, tónusban íródjanak meg, mint a lapok többi s a nagyközönség legszélesebb rétegeit érdeklő és érintő közleményei.

És itt bukkanunk aztán rá a «hosszu mondatokra», itt aztán a legkönnyebb volna talán a felelet, hogy hiszen Ignotus és Szász Zoltán is rendkívül hosszú mondatokat írnak, csak hogy ön erre könnyen azt felelhetté: Ja, ja, Ignotus és Szász Zoltán... és ebben igaz is volna, ha erre meg viszont én azzal nem felelhették, hogy elvégre is, ha már belenyugodtunk abba, hogy a témák ignotusiak és százzoltánjak, miért ne törődjünk bele abba is, hogy ezeknek a földolgozása is legalább is hasonlóak legyenek és stíluszerűek legyenek azokhoz, ami őket kipattantotta: a témákhoz.

És egészen komolyan a hosszú mondatok bizonyos előkelőség, arisztikusság, erő és fölény, bizonyos határozottság, elegancia, és hidegség legfrapánssabb és legeglatánsabb eszközei lehetnek, már persze biztos kezekben.

S amikor már idáig jutottunk, ráterhetünk arra is, hogy az idegen szavak használatát sem oly extravagáns, kirívó, helytelen és elitelendő valami, mint azt némelyek hiszik, nem elitelendő — sőt helyes — akkor, amikor az idegen szavaknak éppen a közfelfogásban való erős meggyökeresedésében, a már sokak által használt és kijegecesedett rétmű világításában és a határozatokban éles, egyes dolgokra való számításában találjuk meg az észszerű és ilyenfolyán szükség-szerű használatát.

És igazán nem lehet azt mondanj, hogy «nem értem meg» — arra az írásműre, ami nem homályos, csak dsztinquált, a mi na nem kézen fekvő, az csak a felületes szemlélnőnek a hibája, a mi extravagánsnak csak azért tetszik, mert témájánál fogva bizonyos zártságot foglal magában, a mi hosszú mondatokkal és idegen szavakkal csak azért ékeskedik, mert bizonyos tapasztalat folytán ezeket találja legalkalmasabbnak érzéseinek, gondó a a inak a colporiására.

— Nem, nem szabad azt mondanj: «nem értem meg», ilyenkor mert különben helytelen lennék Wilde Oszkával felelni: «Kérem, ne hallgassanak ki engem mások tudatlanságáról...»

(b. j.)

— **Meglopták a konyhakertészt.** Hadházy Bálint Kut-utcai konyhakertész összekuporgatott 100 koronányi készpénzt a padláson elrejtette és tegnapi ara a kelemetlen felfedezésre jutott, hogy valaki ellopta a szép kékhasu bankókat. A károsult ember panaszával a rendőrséghez fordult.

— **Az egyévi önkéntesség költségei.** A közös hadügyminiszterium rendeletet intézett valamennyi hadtestparancsnoksághoz, amelyben kiveti azt az összeget, amelyet a saját költségükön szolgáló önkéntesek 1912. évi október elsejétől fizetni tartoznak. Az új véderőtörvény — mint tudjuk — nem tűri meg az ugynevezett extra-uniformis viselését, s az önkéntesi felszerelés beszerzése tekintetében is a kincstárhoz utasítja. Az önkéntesek valamennyi csapattestnél fizetnek: Kosztért (zsoldjukat is beleszámítva) 330 koronát, ruházatért 121 koronát, felszeelérésért 16 koronát, a fegyverért és rendbentartásért 7 koronát. Ezenkívül a mezei és hegyi tüzérségnél kölcsönzött loért 661 koronát, a lovasfelszerelésért a huszároknál 32 koronát, a mezei és vartüzéreknel 29 koronát fizetnek. Az önkéntességet szolgáló orvosok lakásért és legény-ségi kosztért átalányösszegben negyedévenként 66 koronát fizetnek.

— **Brutális asszony.** Kerekes Sándorné Hadházi-ut 7. szám alatti lakos panaszt tett a rendőrségen, hogy K. J.-né az ő Erzi nevű 11 éves gyermekét az utcán egy ostornyéllal elverte.

— **A madárvonulások tanulmányozása.** A magyar királyi ornithológiai központ ezidei madárelölési munkálatai a gémfajok belevonásával tetemesen bővültek. Magyarország különböző gémtelpein összesen 1700 fiókára tettek feliratos lábgyűrűket. A kísérletek kezdete óta nagyobb számban jelöltettek a gólya, fecske és a danka sirály. A gólya téli szállását ppen e kísérletek révén már ismerjük, tudjuk, hogy az Délafrikában van. A danka-sirályok mind délnyugati irányban távoznak és főleg Olaszországot választják téli tanyául. A fecskék téli szállása még ismeretlen. Ezidén ezernél több fecske, közel ezer gólya és háromszáz danka-sirály kapott gyűrűt. Ezeket kívül még számos bicic, cankó, szerkó, pacsirta stb. lett megjelölve. Az összes jelölések száma meghaladja a négyezret. Ezenkívül nagyon élénk működés folyik a fészkelő-telepek létesítése körül.

— **Baleset egy építkezésnél.** Ma reggel fél 7 órakor a Piac-utca 54. szám alatti építkezésnél Király Ferály 60 éves napszámos belezuhant a pincehelyiségbe és súlyos sérüléseket szenvedett. Kocsin a kórházba szállították.

— **Koldusok inváziója.** Mióta beköszöntött a nyár és minden bokor szállást nyújt a csavargónak, megint nyikorognak a kapuk és valósággal egymás kezébe adják a kilincsét a koldusok, asszonyok, férfiak, öregek és ifjak. A litánis imádkozástól kezdve mindenféle uton-módon kéri, könyörgik, sőt el is várják a jótékony emberek jllereit. A kihágási büntetőtörvénykönyv csak büntetendő koldulást ismer és a néhány év előtti kiadott belügyminiszteri rendelet szigorúan fenn is tartotta a törvény ilyen értelmezését és kimondotta, hogy nemcsak engedélyezett, hanem megtört koldusok sincsenek. A koldulás tehát kihalás. Természetesen lehetlenség azt óhajtani, hogy koldusok egyáltalán ne legyenek. Sokkal nagyobb az emberi nyomorúság, sokkal több dolgozó, munkás ember jut ősz fejű aggkorára a legfőkéletebb szegénységbe, semhogy mindezekről a társadalmi támogatás gondoskodnj tudna. De egész seleggel vannak a koldulásra reá nem szoruló koldusok. Ezek az alkoldusok a legkövetelőbbek. Már nem érik be avval sem, hogy hetenként egyszer

jelenjenek meg. Eljönnek minden harmad-, negyednap, bosszantják, háborgatják és elvonják a filléreket azok elől, akik arra rászorulnak.

— **Aalbach vendégszereplése.** Kifűnően szervezett társulatával ma, csütörtökön kezd meg négy napra terjedő vendégjátékát Aalbach, a «Fővárosi Orfeum» kiváló házikomikus a Bikében. E vendégszereplés alkalmával nemcsak új szülő-számával fogja mulattatni Aalbach a közönséget, hanem mint színész is be fog mutatkozni és pedig a «Fővárosi Orfeum» műsorából színre kerülő két vígjátékban.

Rituális

becsületsértés.

Fogas kérdés a járásbíró előtt.

Nem mindennapi becsületsértési pörben ítélték a halmi járásbíróson igaz Gusztáv kir. járásbíró. Azt a fogas kérdést kellett megoldania, mi a jelentősége egy félig kaldeai, félig német, u. n. «jüdisdéjcs» szónak, a mit egy kisebb ugocsa hitközség egyik jámbor tagja inkriminált.

Egy péntek esti istentisztelet végeztével a kis zsinagógában hangosan beszélgetett az oltár előtt B. Mór cipészmeister.

A hívek már nagyrészt eltávoztak. S. József mészáros azonban mégis felháborodott a zajos diskurzuson:

— Mi az — toppant haragosan a cipész elé — az erdőben vagyunk? Maga előljáró és ilyen példával jár elől?

— Semmi köze hozzá — felelt nyugodtan a mester — az én dolgomba ne avatkozzék. Maga Niemand! Érti? Maga egy közönséges Chazermens. Ezt vegye tudomásul! — Én? Én vagyok Chazermens? — Igen. Egy zsidó ember, aki disznót vág és disznóhúst árul és még hozzá gorombáskodik, az egy Chazermens.

A mészáros egy nagyot nyelt, zsebre gyűrte az ökölbe szorított kezét és elment. Másnap pedig a halmi járásbírósnál jelentette becsületsértését a hitsorsosát. A járásbíró pedig ott állt a nagy problémával. Nem tudott igazságot tenni a perlekedők között. A védlott azt vitatta, hogy eszeágában sem volt sérteni:

— Engedelmet kérek — mondta a tárgyaláson — Chazermens az nem sértés. Az annyit jelent, hogy hentes. Aki disznót öl, az hentes. A panaszos pedig ezt nem tagadhatja.

A panaszos ur pedig ezzel szemben azt bizonyította, hogy a héber nyelvudomány szerint Chazer az disznó, tehát őt a suszter disznóembernek nevezte, — vagyis súlyosan belegázolt a becsületébe.

Itt már szakértőkre volt szükség. A járásbíró beidézt egy sereg öreg talmud-tudóst. Miután pedig az öregek nem igen kedvelik a tisztátalan mesterséggel toglalkozó embert, a vádolt javára vallottak. Kijelentették, hogy a Chazermens csakugyan hentes. Már ezután hiába akarta bizonyítani a mészáros, hogy a zsidó nyelv a hentes fogalmát egyáltalán nem ismeri, a bíró kénytelen a cipészt felmenteni a vád alól.

Interjú

egy 102 éves asszonnyal.

A nagyváradi izraelita kórháznak érdekes betege van. Illetve ez a beteg egyáltalán nem beteg. Az orvosok az egészséges páciensnek nevezik. Azért van a kórházban, mert mégis ápolásra van szüksége. Száz-kétéves asszony csak nem járhat-kelhet a világban. A csendes kórház a legalkalmasabb pihenőül szolgál egy századot átél, elfelejtett asszonynak. A férje 20 év előtt halt meg a 102 éves Schreier Henriette-nek. Előkelő nagyváradi uricsaládókkal voltak közeli rokonságban. Dr. Grósz Emil, a híres szemorvos is a rokonsághoz tartozik. Schreier Nagyváradi katonai szállítója volt egykor. Nagy vagyonnal rendelkezett és szerepet játszott a város közéletében, de utóbbi tönkrement. Arnyas kórházi parkban egy padon ült a matróna, mikor egy újságíró felkereste. A kórházi gondnok cselédjének társaságában volt a százkétéves asszony. A hogy mondan szokás i, nem látszik meg rajta az évek nyoma. Szemei nem gyöngültek meg, értelmi képessége megállja a helyét, egy kicsit nagyot hall. Arcán mély barázdák. Lassan, vontatottan beszél:

— Örülök, hogy meglátogatott. — Annyi vendégem volt tegnap is. Unatkozom, ha nem néznek felém.

Allandóan keztyűt visel és egy antik bőrléggel cipel magával. A régi Nagyváradban kalandozik el emlékezéseiben:

— Megvan még a Grünebaumgasse? Ott laktunk mi. El-e még Steiner Lipót? Der war ein angeseener Mann.

Ha azt kérdezték tőle, hogy emlékszik-e a szabadságharc idejére, így felel:

— Negyvennyolcban nagyon harcias idő volt — de ugylátszik a szabadságharc nagy eseményei eltűntek az emlékezetéből.

Az irodalom sem idegen előtte. — Még mostan is a Wiener Tagblattot olvassa. A magyar irodalmat ugyan csak nagyon lebecsüli. A sárga földig.

— Ha mulatni akarok, — mondja — akkor veszek a kezembe magyar könyvet. Schillert szerettem olvasni.

— Hát színházban volt-e? Schreier Henriette, a 102 esztendőss asszony elmosolyodott:

— Nagyon, nagyon régen. De ne nevéssen ki, mihelyt jární tudok, elmegyek a színházba. El én...

Aktuális strófák

A szunyog.

Zizegve száll feléd a légben, Akár csipett meg, akárha még nem, Kalimpálsz bár, mint szélmalom, Megesj jobbról, vagy félhalon, Rázod fejed bár, mint egy tábesz Az ő számára finom táp ez, Mert bár orsó gyanánt kerengnél, Sosem jön ő zavarba ennél, Leccap, leccap, s egyszer sak érzed, Hogy vjszketón elért a végzet, Rémes dolog, ha egyre vjszket, S neke kedvesen szörnyű tiszt

Hogy tiz körömmel menj neki, És testedet vér verje ki. Vakarsz, vakarsz az orrod alján, Vakarsz, vakarsz a hátad balján, Vakarsz a csuklódon és bokádon, Vakarsz a térdeden, barátom. Vakargatod, vakargatod, Simitgatod, takargatod, Ökölled rávágsz, rálehelsz, De enyhülést sehogyse lersz. Nem adnak semmiféle enyhét A testeden piroska pettyek; A szunyogok zizegve jönnek, Minden mástól elfutni könnyebb; Ha életét száznak kioltod, Gyarapszanak a kínos foltok, S a szíved megrémülve döbben: Hogyan viszkettek egyre többen: Elkezdted újra: hadonászol, Tenyered kettőt agyonmázol, A tüdődből ha szusz kijment is Téncolsz, miként egy bomlott dervis, Fujsz és forogsz, dühöngsz, lihegysz. Örvöngve szólsz: mi lesz, mi lesz? Tenyérrrel ütöz lábadra, szádra, Ha egy szunyog feléje szállna, Kezed, mint egy motolla jár, Ütöz, csapkodol, sújtasz, de bár Sajátmagad képen törülled, A szunyog egyre több körülled. Végtere még aázit is megéred Hogy kjszopják utolsó csepp véred.

Közgazdaság.

A nagy német és magyar pénzügyintézetek. Jentettük, hogy a német bankok és bankárok központi szövetsége f. évi szeptember hó 16—19-ig Münchenben tartja IV. nagygyűlését. A nagygyűlésre meghívták a németek a Magyarországi Pénzügyintézetek Országos Szövetségét is, amely már is bejelentette, hogy Mándy Lajos elnök, Leitner Zsigmond dr. alelnök és Berényi Pál dr., a Szövetség igazgatója által vesz részt a német bankok és bankárok gyűlésében. Valószínű, hogy még többen is csatlakoznak a kiküldöttekhez.

A cukor árat ismét emelték. Az osztrák cukorfinomító bizottsága az év júliusra a raffinádkontingensnek új 1 százalékat liferálta és amellet a nyerscukor árának emelkedése miatt a finomított cukor árat ismét két koronával emelte 100 kg.-ként. Ez az áremelés egy hónapon belül már a harmadik és az összes áremelés összege 4 és fél korona. A múlt héten nálunk is emelték két és fél koronával a cukor árat, ma pedig ehhez újabb két koronás áremelés járult, úgy hogy elértük az osztrák áremelés nagyságát.

Az Angol Bank kamatráta. A pénzügyi legutóbbi rövid ideig tartó megkönnyebbülése után most ismét szilárdulás állott be. Berlinben és Bécsben is emelkedett a magánkamatláb, Londonban pedig a magánkamatláb már elérte a bankrátát. Míg azonban Ausztria-Magyarországon és Németországban most még egyáltalában nem gondolnak a kamatláb emelésére, addig Londonban már számolnak a május óta érvényben levő kamatláb felemelésével. A jegybank legutóbbi kimutatása szerint a magánletétek nem nagyok és tartalékai sem olyan nagyok, mint a múlt évek ebből az időpontból. Ebből az okból a bankok hirtelen

nagymennyiségű arany kiszivárgás Uruguayba, 400.000 font összeg erejéig, valamint a Londonba eladott kincstári váltók vásárlására még kiszivárgó arany. Mindezek alapján valamint az ősze várt nagyobb igények alapján nincs messze az időpont, amikor a bankrátát fel fogják emelni.

A szerkesztésért felelős Voith György.

Gyógyszerészgakornokul
6-8 gym. osztályt végzett tanuló kedvező feltételek mellett fogad **Bereczk Péter** gyógyszerész Hódmezővásárhelyen.

Ideggyenge férfiak!

Az elgyengült erő azonnali visszacszerzésére legmegbízhatóbbak az

Evalon-tabletták,

melyeknek káros következményük nincs. próbadoboz K. 4.40 1/2 doboz K. 10.50, 1 egész doboz K. 18.20. Utánvét mellett vagy a pénz előre való beküldése ellenében küldi

Polgár Gyula gyógyszerár
Pozsony, II. Frigyes főherceg-ut 20

Nyílttér.

Előkelő

minden ágazatot mivelő nagy

biztosító intézet

egyik vidéki főgynökségének vezetésére alkalmas biztosítási tisztviselőt keres. Olyan erők, akik a biztosítás minden ágazatában jártassággal bírnak, szervezésben és üzletszerzésben nagy gyakorlattal rendelkeznek az irodai munkálatokat végezni tudják, küldjék be ajánlataikat a referenciák megjelölésével „Szorgalmas és megbízható” jelige alatt Eckstein Bernát hirdetőjébe, Budapest VII. Erzsébet-körút 37.

Jóirásu leány kiadóhivatalunkba felvétetik. Könyvelésben jártas előnyben részesül.

Nyugdíjas ember pénzbeszedőül felvétetik cím a kiadóhivatalban.

Van szerencsénk értesíteni a t. gazdálkodó közönséget, hogy a mai naptól fogva megrendelésre szállítunk

arátó-kenyereket

bármily nagyságban és mennyiségben.

Megrendeléseket felvesz gyártelepünk: Bőszorményi-ut 15. szám, telefon 924. és gyári lerakataink: Árpád-tér 4. sz., Csapó-utca 58 Hatvan-utca 35. Hunyadi-utca 3. Morgó-utca 9. Péterfia-utca 11. Salétrom-utca 2.

A t. gazdaközönség pártfogását és támogatását kérve vagyunk kiváló tisztelettel

Gazdák Sütődéje R.-T.

Elektrotechnikai szakiskola.

Az összes elektrotechnikai és gépszakmák részére laboratóriumokkal és tanulmányi helyekkel ellátott technikai intézet.

Pozsony, Széchenyi-utca.

Oly tanulók részére, kik 2 év alatt úgy elméletileg mint gyakorlatilag

Elektrotechnikusok (Üzemvezetők stb.)

akarnak lenni a beiratkozás f. év szeptember 3-án kezdődik.

Felvétetnek 14—24 éves tanulók kik valamely közép, polgári avagy ipariskolát végeztek.

Az intézetben internátus is van.

Azon körülmény, hogy a villamosság ma az iparéletben mindna-gyobb tért hódít meg, elég biztosíték annak ki e pályára adja gyermekeit, hogy gazdag jövőt teremtet számara.

Jelentkezés naponta.

Kívánatra értesítést es felvilágosítást ad

Az igazgatóság.

**Kartelen kívül.
MEZŐ ÁRMİN**

épületfa, deszka és cserépkereskedése
Wesselégyi-tér 6. sz. alatt
(Berta-gőzmalom mellett.)

Kartelen kívül, tehát olcsó árak.
Mindenkinek saját érdeke, hogy szükségletét
nállam szerezze be.

Lapkihordó asszonyok
lapunk kiadóhivatalá-
ban felvétetnek.

Főrangú hölgyek legkedvencebb szépítőszere
a **FÖLDES-féle**

MARGIT-CRÉME

Ezen kiváló arckenőcsöt az egész világon sok
millió úrhölgy használja, mert a legújabb tudományos
buvárlatok alapján készült arc-
crème és mert hírneves vegyészek állítása
szerint ez a **legjobb és teljesen ártalmatlan**
arc-szépítő és finomító. A Margit-crémet a
bőr azonnal felveszi, miért is rögtön beáll
a hatás, mely valóban **meglepő, gyors és**
biztos. A bőr teljesen átalakul tőle és az
úde, telt, bársonysima s rózsásfehér lesz.
Ér az nap alatt eltűnnek ráncok, redők, szep-
lők, májfoltok és mindennemű kiütések. A
Földes-féle **Margit-crème** nemcsak szépíti az
arcot, hanem ápolja és megóvjá az időjárás,
a nap és szél minden befolyása ellen. Után-
zatoktól és hamisítványoktól óvakodjunk!
Kapható az egész világon. Tégelye 1 és 2 kor.
Margit-szappan 70 fill. Margit-puder 1 K. 20 f.
Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész, ARAD
KAPHATÓ: Debreczenben Balázs Ödön, Grósz Nagy
Ferenc, Jóna és Jóna dróg., Mihalovics Jenő, Mauthner
Alfréd, Muraközy László, Tóth Béla H-Szoboszlón
Barbóc Zeigmond H.-Böszörményben Erősey Gábor
gyógytárakban.

Gyomorgörcs, kólika étvágytalanság és ál-
táiban gyomorbetegségeknél a legkitűnőbb
házi szer a

■ **HOLLANDI** ■
GYOMORCSEPP

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő
gyógyszertárában
Debreczen.

Thurzófürdő

A déli Szepességnek egy remeke, ősi
fenyvesek közepette. Vasúti állomás Gölnicz-
bánya, 572 m. Posta és távirat helyben.

Elsőrangú klimatikus gyógyhely
Vizgyógyintézet, vizkurák, inhallációk,
diétás kurák, szabad-, nap- és tófürdők, vil-
lanyozás és massage.

Mindennemű idegbajok, légzési, emész-
tési, vérkeringési, nyagcsere és más egyéb
bajok ellen.

Igen védett hely, állandóan enyhe, szép
tavaszi időjárás.

Kitűnő konyha és olcsó ellátás. Elő- és
utóidényben 30, július elejétől 6 hetes tartó-
zkodás után 30 százalékos árengedmény.

Szobák egész idejére olcsó átalány-
árban bérelhetők.

Állandó fürdőorvos: Dr. Vladár József
Prospektussal szolgál a fürdőigazgatóság.

Miért

Ne fogadjunk el
Má-à-ást!!

csak Óriás

F E D Á K
Cipőcrém-et?

Mert

szép fényt ad

Mert

Elegáns tőle a lábbeli

Mert

puhán
tartja

Mert

Nem rongálja

Mert

Vizhatlanná teszi

a bőrt

Mert a

legkényesebb izlést
kielégíti és

Mert egy

Óriás Fedák

cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz,
mint egy más doboz **30 fillér-ért**

ebben a drága vi-
lágban az egyedüli **olcsóság**

∴ HIDVÉGER ANTAL ∴ Foglalkozik
bank és váltóüzlete
Debreczen, Deák Ferencz-u. 13. sz.
TELEFON 416. szám. **bankügyletekkel**

VILLANY

Csillárok a legegyszerűbb-
től a legszebb kivitelig
jutányosan beszerezhetők
Továbbá mindenféle fel-
szerelési cikkek, valódi
Dr. JUST WOLFRAMÉGÓK
16--50 gyertyafényig Kor. 1.50

Földváránál

Debreczeni Első Elektrotechnikai Gyar és Villamos Műszaki Felszerelési
Vállalat. Piaze-utcai Larak.

Telefon 168. Gyar Széchenyi-u. 55. Telefon 816.

Tanuló felvétetik.

Minden szó egyszeri beiktatása **5 fillér.**
Vastagabb betűvel 10 (tiz) fillér

APRÓ HIRDETÉSEK

Levélbeli tudakozódásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell beküldeni. — Postán beküldött hirdetésekre vonatkozólag a utalvány-szelvény száma kériük.

Apró hirdetés előre fizetendő. Vidékről apró hirdetés díja levéljegyekben is beküldhető

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vaszon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy iškör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz el. dva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Külföldi praxissal rendelkező, felső ipariskolát végzett fiatalember, ki a műszak minden ágában jártas, Debreczenben állást keres. Szíves megkereséseket «Műszaki» jelígen a kiadóhivatal továbbítja.

FÉNYKÉPEZŐ GÉPEK gyári árában kaphatók Horovitz Zsigmond papíráru üzletében, Piac—Csapó-utca sarkán.

Ipariskolát végzett építési rajzoló augusztus hó 1-re belépésre alkalmazást keres. Címe: Hamerschmidt Jenő Szombathely, Paragvár-u. 26.

Azonnal belépésre és állandó munkára keresek egy oly kefékötő munkásnőt, aki szépen szurkolni és behuzni tud. Jó fizetés és teljes ellátás, utiköltséggel együtt, biztosítva. Címem: Benedekfy Béla kefékötő mester, Zilah, Szilágy-megye.

CINOSAN butorozott különbejáratu utcai szoba villanyvilágítással kiadó Vörösmarty-u. 1.

LUCERNA friss vágású, ölenként 8 fillérjével kapható Bíró Pálnak mikepércsi országút mellett eső kertgazdaságban.

KIADÓ Csapó-utca 93. számú ház egész udvarral, 33 méter utcai fronttal bármely üzleti célra. 1200 korona évi bérért.

KIADÓ lakás a Piac utca 59. számú S einfeld fele házban, az első emeleti utcai lakosztály, 1912 évi november. 1-től kezdve kiadó. Értekezni a házmesternél.

EGY butorozott szoba Csapó-utca 19. sz. alatt kiadó esetleg 2 ur részére.

PIAC-U. 85. sz. alatt, a jelenlegi bodega helyiség azonnal kiadó. Értekezni Wiener Adofnál Kossuth u. 27.

TISZTESSÉGES fiatal bejáró egész napra könyvvel jelentkezhet Kigyó-utca 41. sz., délután 2—6 óra közt.

FODRÁSZSEGÉD állandó alkalmazásra azonnal beléphet. Eötvös utca 64.

BUTOROKAT konyhaberendezéseket raktáron tarti Bálint József-asztalos (Csapó) Berek-utca,

Vizvezeték, Gyenes Antal, Csapó-u. 6. Telefon 15

csatornázás, központi fűtéseket szakszerű kivitelben, jótállás mellett — Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítek. Házak évi jókarban tartását csekély díjazásért elvállalom.

MOLL-FÉLE Seidlitz-Por.

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle SEIDLITZ-PÓROK tartós gyógyhatása a legmáskasabb GYOMOR- és ALTEST-BANTÁLMÁK, gyomorhív, rögzött SZÉKREKEDÉS, májbántalom, VERTOLULÁS, aranyér és a legkülönbözőbb NŐI BETEGSÉGEK ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettnek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sós-borszesz nevezetesen, mint a fájdalomcsillapító bedörzölésiszert, köszvény, csusz és a meg-hüléségyéb következményeinek legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökerekes gondozásért és ápolására ugy gyermekek, mint felnőttek számára. Egy darab ára 40 fill. Ot darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjegyvel van ellátva.

Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9 Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítenek. A raktárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Ludesser János

női, pipere csipke és rövidáru üzlete (Városház épület)

Szalag, csipke, keztyű, ritikül, arcfátyol, harisnya és

párisi ujdonságokban

Nyári Occasio

leszállított árakon!

Finom francia Grenadinok	K	114
Bordürös francia Delinek		150
Selyem batisztok		66
Ruhavásznak minden színben		54
Ruhavásznak szép új mintákban		66
Mosó Delinek		54
120, Maderia batisztok		150
120, Maderiabatiszt Volant-ok		270
Lakővek		Csipkegallérok

Csakis elsőrendű minőségek. Bosznay J és Társa

Debreczen, Kossuth-utca 5. sz.

Walla József

cementárugyár részvénytársaság
Mozaiklap-, működés- és cementárugyár

BETON, VASBETON és BURKOLÓ ÉPÍTÉSI VÁLLALAT

iroda és gár kizárólag:

BUDAPEST, VII., GIZELLA-UT 38.

Alapított 1878. évben.

TELEFON 59—90. és 141—69.

NESTLÉ

az egészséges gyermeklisztje és a beteg gyermek, a gyomorbetegségeket régóta bevált táplálék. Megóv a hányástól, hasmenéstől, bélszűrtől és elhárítja ezeket. A legjobb alpesi tejet tartalmazza. Ára 1 kor. 80 fill., minden gyógyszerárban és drogeriában kapható.

CSÁSZÁRFÜRDŐ BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irlgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kénes hévízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőleg-, szénsavas- és villamos vízfürdők. — A fürdő kintőn eredménye használnak főleg csuszobántalmaknál és idegbajok ellen. — Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés. ntányos árak. — Gyógy- és zenedi nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

az Igazgatóság.

Cs. és kir. szabadalm.

sérvkötők

pneumatikus gummi pelottával. Haskötők hölgyek és urak részére minden altesti betegség és lógó has ellen. Gummi görcsér harisnyák. Műlabakat és műkezeket amputáltak részére, testegyenestő-, járó- és támogató fűzőket, egyenestartókat a ferdennőitek részére, —

valamint a betegápoláshoz tartozó összes cikkeket készit a technika legmodernebb elve szerint, legutányosabb gyári árak mellett

os. és kir. szabad. sérvkötők és testegyenestő gépek gyára.

KELETI J. BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 17.

Legújabb háromezernél több ábrával ellátott képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Alapítva 1878. Telefon 13—76.